

CURTEA DE APEL CHIȘINĂU
АПЕЛЛЯЦИОННАЯ ПАЛАТА КИШИНЭУ
MD-2043, mun. Chișinău str. Teilor, 4 tel. 635-338
№ 4r-760/20 Nr. de ieșire 1413 27.04.2020

Curtea Constituțională
Mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușeanu 28

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău vă expediază cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de către Cerchez Vera.

*anexă: 1 copie a deciziei integrale;
1 copie a încheierii;
Cererea de neconstituționalitate original.*

Judecător Mihail Diaconu

Grefier

Anton Maxim

09:15

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA		
Intrare Nr.	719	
" 18 "	" 05 "	2020

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu, nr. 28
Chișinău, MD-2004
Republica Moldova

SESIZARE

PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE
prezentată în conformitate cu art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție

I. AUTORUL SESIZĂRII

Numele și prenumele

Dumitru Harea

II. OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare are ca obiect exercitarea controlului constituționalității sintagmei „întreprinderea individuală răspunde ca persoană juridică” din art. 17 alin. (3) Cod Contravențional al RM, prin prisma dispozițiilor articolelor 4, 7, 23 din Constituția Republicii Moldova.

Potrivit dispozițiilor art. 17 alin. (3) Cod contravențional al RM, „*Dacă în partea specială a cărții întâi este prevăzută răspunderea contravențională a persoanei juridice, întreprinderea individuală răspunde ca persoană juridică*”.

III. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

Prin hotărârea Judecătorei Orhei, sediul Rezina din 17 aprilie 2020, a fost respinsă contestația înaintată de fondatorul Î.I. „Cerchez Vera” împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei de sancționare din 01.04.2020 prin care Î.I. „Cerchez Vera” a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art. 76¹ alin. (1) CC al RM și sancționată cu amendă în mărime de 1000 u.c., ceea ce constituie 50 mii lei.

Potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție din 01.04.2020, Î.I. „Cerchez Vera” a fost recunoscută vinovată că a comis contravenția menționată mai sus, în următoarele circumstanțe.

La data de 28.03.2020, ora 10:08, în or. Rezina, Cerchez Vera - fondatorul Î.I. „Cerchez Vera” a ignorat prevederile pct.6 al Hotărârii nr.9 din 15.03.2020 și a comercializat ceai și cafea clienților prin ce nu a respectat măsurile de profilaxie, prevenire și combatere a bolilor epidemice.

Nefiind de acord cu procesul-verbal cu privire la contravenție și cu decizia de aplicare a sancțiunii contravenționale, fondatorul Î.I. „Cerchez Vera”, a depus o contestație în instanța de judecată împotriva deciziei de sancționare, în conformitate cu prevederile art. 448 CC al RM, solicitând anularea procesului-verbal și a deciziei de sancționare.

Instanța de judecată a hotărât respingerea contestației ca fiind neîntemeiată, indicând printre altele în soluția sa că, potrivit dispozițiilor art. 17 alin. (3) CC al RM, întreprinderea individuală răspunde ca persoană juridică, iar agentul constator corect a constatat vinovăția acesteia și a aplicat sancțiunea prevăzută pentru persoană juridică de la art. 76¹ alin. (1) CC al RM.

La data de 18.04.2020, Î.I. „Cerchez Vera” a declarat recurs asupra hotărârii instanței de fond, solicitând dmiterea recursului, casarea integrală a hotărârii Judecătorei Orhei, sediul Rezina din 17.04.2020, ca fiind ilegală și neîntemeiată, cu dispunerea achitării Întreprinderii Individuale „Cerchez Vera” sau încetarea procesului contravențional.

În motivarea recursului, recurentul a invocat printre altele că, potrivit deciziei de sancționare reflectată în procesul-verbal cu privire la contravenție din 01.04.2020 întocmit în privința Î.I. „Cerchez Vera”, ultima a fost sancționată în baza art. 76¹ alin. (1) CC al RM, care prevede că, nerespectarea măsurilor de profilaxie, prevenire și/sau combatere a bolilor epidemice, dacă aceasta a pus în pericol sănătatea publică, se sancționează cu amendă de la 450 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

În recurs, recurentul s-a mai referit la faptul că, atât agentul constator cât și instanța de judecată eronat au stabilit că Î.I. „Cerchez Vera” nu ar fi respectat măsurile de prevenire a bolilor epidemice după cum se indică în procesul-verbal cu privire la contravenție și în actul judecătoresc. Or,

Î.I. „Cerchez Vera” la data de 28.03.2020 a acționat în conformitate cu hotărârea nr. 9 din 15.03.2020 a Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică privind evoluția situației epidemiologice a infecției COVID-19, care a stabilit în pct. 6 că, se sistează până la data de 01.04.2020, orele 00:00, activitatea de comerț a unităților comerciale cu amănuntul, cu excepția unităților de comercializare a produselor alimentare.

A mai susținut recurentul în cererea de recurs că, potrivit autorizației sanitare-veterinară de funcționare eliberată Î.I. „Cerchez Vera” la data de 12.06.2017, se atestă că profilul activității întreprinderii este păstrarea și comercializarea produselor alimentare de origine animală și vegetală, a băuturilor răcoritoare, alcoolice, prepararea băuturilor fierbinți pentru consum pe loc. Așa fiind, hotărârea nr. 9 din 15.03.2020 a Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică nu explică în mod previzibil care unități de comercializare a produselor alimentare fac excepție, motiv din care destinatarii nu își pot orienta conduita, instanța interpretând această hotărâre în defavoarea Î.I. „Cerchez Vera” fără o argumentare întemeiată.

Într-un alt context, recurentul a invocat că, agentul constatator a întocmit eronat proces-verbal cu privire la contravenție în privința Î.I. „Cerchez Vera”, adică în privința Întreprinderii Individuale și a sancționat această întreprindere cu o sancțiune care este prevăzută doar pentru persoanele juridice, iar instanța de judecată a calificat ca fiind legală decizia agentului constatator întemeindu-și soluția pe dispozițiile art. 17 alin. (3) CC al RM, care prevede că, dacă în partea specială a cărții întii este prevăzută răspunderea contravențională a persoanei juridice, întreprinderea individuală răspunde ca persoană juridică.

În speță, recurentul a invocat că, sintagma „întreprinderea individuală răspunde ca persoană juridică” din art. 17 alin. (3) CC al RM, este una neconstituțională, iar judecătorul nu putea să nu cunoască și urma să ridice din oficiu excepția de neconstituționalitate a acesteia. Or, Întreprinderea individuală sancționată în prezenta cauză nu este o persoană juridică și nu poate să suporte răspunderea pe care ar suportat-o persoana juridică.

Codul contravențional al RM nu atribuie un careva înțeles de sine stătător noțiunii de „persoană juridică”, iar judecătorul urma să aibă în vedere în acest sens dispozițiile Codului civil al RM din art. 171 alin. (1), care stabilește expres noțiunea de persoană juridică, și anume, persoana juridică este subiectul de drept constituit în condițiile legii, avînd o organizare de sine stătătoare și un patrimoniu propriu și distinct, afectat realizării unui anumit scop conform cu legea, ordinea publică și bunele moravuri.

Totodată, art. 184 alin. (1), (2) Cod civil al RM (răspunderea persoanei juridice), prevede că, persoana juridică răspunde pentru obligațiile sale cu tot patrimoniul ce îi aparține. Membrul persoanei juridice nu răspunde pentru obligațiile persoanei juridice, iar persoana juridică nu răspunde pentru obligațiile membrului, cu excepțiile stabilite de lege sau de actul de constituire.

Pe de altă parte, recurentul s-a referit la aceea că, art. 14 alin. (1) din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, prevede expres că, întreprinderea individuală este întreprinderea care aparține cetățeanului, cu drept de proprietate privată, sau membrilor familiei acestuia, cu drept de proprietate comună. Patrimoniul întreprinderii individuale se formează pe baza bunurilor cetățeanului (familiei) și altor surse care nu sînt interzise de legislație. Alin. (2) prevede că, întreprinderea individuală nu este persoană juridică și se prezintă în cadrul raporturilor de drept ca persoană fizică întreprinzător individual.

Conform art. 2 din Legea privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali, întreprinzător individual – persoană fizică cu capacitate de exercițiu deplină, care practică activitate de întreprinzător în nume și pe risc propriu, fără a constitui o persoană juridică, și este înregistrată în modul stabilit de lege.

Așa fiind, instanța de fond urma să țină cont la soluționarea contestației că în speță, trebuie avute în vedere dispozițiile Codului civil al RM, al Legii cu privire la antreprenoriat și întreprinderi și al Legii privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali, pentru a verifica în ce măsură întreprinderea individuală este persoană juridică, și dacă întreprinderea individuală poate purta răspundere contravențională în circumstanțele prezentei cauze. La caz, recurentul a susținut cu toată certitudinea că întreprinderea individuală se află într-o situație diferită de

cea a unei persoane juridice, aceste două entități având regimuri juridice distincte. Prin urmare, și răspunderea de asemenea se supune unor reguli diferite. Întreprinderea individuală prin definiție nu poate fi subiect activ al unei contravenții, nemaivorbind de infracțiuni. Este imposibilă antrenarea răspunderii unor entități fără personalitate juridică așa cum este întreprinderea individuală, indiferent dacă ele sunt înființate și organizate în strictă conformitate cu normele unor legi speciale și independent de forma concretă de organizare.

IV. EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

Prezenta sesizare are ca obiect exercitarea controlului constituționalității sintagmei „*întreprinderea individuală răspunde ca persoană juridică*” din art. 17 alin. (3) Cod Contravențional al RM, prin prisma dispozițiilor articolelor 4, 7, 23 din Constituția Republicii Moldova.

Potrivit dispozițiilor art. 17 alin. (3) Cod contravențional al RM, „*Dacă în partea specială a cărții întâi este prevăzută răspunderea contravențională a persoanei juridice, întreprinderea individuală răspunde ca persoană juridică*”.

În speță, consider că sintagma „*întreprinderea individuală răspunde ca persoană juridică*” din art. 17 alin. (3) Cod Contravențional al RM, nu corespunde standardelor de calitate ale actului normativ, în speță a cerințelor de claritate și de previzibilitate a legii. Această sintagmă ar veni în contradicție cu **prevederile articolelor 4, 7, 23 din Constituția Republicii Moldova**.

În conformitate cu prevederile **art. 4 alin. (1), (2) din Constituție**, *dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte. Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale*.

În conformitate cu prevederile **art. 7 din Constituție**, *Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică*.

Conform dispozițiilor **art. 23 alin. (2) din Constituție**, *statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative*.

În continuare, țin să menționez că **art. 1 alin. (3) din Constituție**, *proclamă Republica Moldova ca un stat de drept și democratic*.

În hotărârea CC nr. 21 din 22.07.2016, paragraful 52-53, Curtea constituțională a reținut că unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului și ale statului de drept îl constituie principiul legalității. Preeminența dreptului se asigură prin întreg sistemul de drept, inclusiv prin normele penale, acestea caracterizându-se prin anumite trăsături proprii, distinctive în raport cu alte categorii de norme, ce se diferențiază între ele prin caracterul și structura lor, prin sfera de incidență. În jurisprudența sa Curtea a reținut că preeminența dreptului în materie penală exprimă printre altele asigurarea legalității infracțiunilor și pedepselor; inadmisibilitatea aplicării extensive a legii penale, în detrimentul persoanei, în special, prin analogie.

În paragraful 45 din hotărârea CC nr. 5 din 06.03.2018, se menționează că exigențele statului de drept presupun *inter alia* și asigurarea legalității și a certitudinii juridice, iar potrivit paragrafului 46 al aceleiași hotărâri, Curtea a reținut că principiul legalității și al certitudinii juridice este esențial pentru garantarea încrederii în statul de drept și constituie o protecție împotriva arbitrarului. Așadar, asigurarea și respectarea acestor principii obligă statul să edicteze într-o manieră clară și previzibilă normele adoptate.

În hotărârea sa nr. 26 din 23.11.2010, Curtea Constituțională a reținut că pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz

contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție (a se vedea paragraful 10 al hotărârii Curții).

Totodată, în hotărârea sa nr. 26 din 27.09.2016, Curtea Constituțională a reținut că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. De asemenea, textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile. Prin urmare, Curtea reține că previzibilitatea și claritatea constituie elemente *sine qua non* ale constituționalității unei norme, care în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise.

Mai mult decât atât, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza „*Rotaru vs. România*”, hotărârea din 04.05.2000, paragraful 55, a statuat cu privire la cerința previzibilității legii, că o normă este „previzibilă” numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane care, la nevoie, poate apela la consultanță de specialitate, să își corecteze conduita.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa a subliniat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, instituind o serie de repere, pe care legiuitorul trebuie să le aibă în vedere pentru respectarea acestor exigențe.

Curtea Europeană a menționat că nu poate fi considerată „lege” decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și corecteze conduita. În special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anume garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice (cauza *Amann v. Elveția*, hotărârea din 16 februarie 2000, § 56). Testul preciziei legii impune ca legea, în situațiile în care oferă o anumită marjă de discreție, să indice cu suficientă claritate limitele acesteia (cauza *Silver și alții v. Regatul Unit*, hotărârea din 25 martie 1983, §80).

În reglementarea actuală, sintagma „*întreprinderea individuală răspunde ca persoană juridică*” din art. 17 alin. (3) Cod Contravențional al RM, poartă un caracter lipsit de claritate și precizie sub aspectul ce ține de sensul de răspundere a întreprinderii individuale. În această lege/cod se denotă și lipsa unor criterii legal stabilite în baza cărora întreprinderea individuală ar urma să poarte răspundere contravențională ca persoană juridică.

Codul contravențional al RM în tot cuprinsul său nu atribuie noțiunii de „persoană juridică” un înțeles oarecare. Nici Codul penal al RM nu atribuie în acest sens un astfel de înțeles. Așadar, în absența unei astfel de consacărți autonome în legea contravențională și penală, consider că semnificația sintagmei analizate se stabilește în acord cu înțelesul atribuit prin actul normativ care o instituie, și anume Codul civil al RM.

Așa fiind, **Codului civil al RM în art. 171 alin. (1)** prevede că, *persoana juridică este subiectul de drept constituit în condițiile legii, având o organizare de sine stătătoare și un patrimoniu propriu și distinct, afectat realizării unui anumit scop conform cu legea, ordinea publică și bunele moravuri.*

Cât privește răspunderea persoanei juridice, **art. 184 alin. (1), (2) Cod civil al RM**, prevede că, *persoana juridică răspunde pentru obligațiile sale cu tot patrimoniul ce îi aparține. Membrul persoanei juridice nu răspunde pentru obligațiile persoanei juridice, iar persoana juridică nu răspunde pentru obligațiile membrului, cu excepțiile stabilite de lege sau de actul de constituire.*

Referitor la noțiunea de întreprindere individuală, țin să menționez că, **art. 14 alin. (1) din Legea cu privire la antreprenariat și întreprinderi**, prevede expres că, *întreprinderea individuală este întreprinderea care aparține cetățeanului, cu drept de proprietate privată, sau membrilor familiei acestuia, cu drept de proprietate comună. Patrimoniul întreprinderii individuale se formează pe baza bunurilor cetățeanului (familiei) și altor surse care nu sînt interzise de legislație. Alin. (2) prevede că, întreprinderea individuală nu este persoană juridică și se prezintă în cadrul raporturilor de drept ca persoană fizică întreprinzător individual.*

Conform **art. 2 din Legea privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali, întreprinzătorul individual – persoană fizică cu capacitate de exercițiu**

deplină, care practică activitate de întreprinzător în nume și pe risc propriu, fără a constitui o persoană juridică, și este înregistrată în modul stabilit de lege.

Așa fiind, cadrul normativ intern stabilește expres în Codul civil înțelesul de „persoană juridică”, iar în legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi și Legea privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali, înțelesul de „întreprindere individuală” și „întreprinzătorul individual”, care după cum se observă sunt noțiuni diferite, iar legiuitorul a stabilit expres că întreprinderea individuală nu este persoană juridică. Prin urmare, putem deduce că legiuitorul a exclus o posibilă asimilare a întreprinderii individuale unei persoane juridice reieșind din analiza dispozițiilor actelor normative menționate mai sus.

În speță, urmează să se rețină anume înțelesul dat de aceste acte normative. Or, Codul contravențional și Codul penal nu definesc sub nicio formă noțiunile de „persoană juridică” și „întreprindere individuală”, și nu stabilesc criteriile legale pentru care întreprinderea individuală ar urma să poarte răspundere ca persoană juridică, ultima potrivit legii fiind susceptibilă de sancțiuni duble în raport cu sancțiunile care pot fi aplicate persoanelor fizice.

În context, țin să atrag atenția asupra faptului că, în esență întreprinderea individuală constituie o formă de activitate economică organizată în condițiile legii de persoana fizică titulară, iar nu o entitate de sine stătătoare, capabilă a dobândi drepturi și obligații proprii în condițiile prevăzute de Codul civil al RM. Nefiind o persoană juridică, acest tip de întreprindere nu poate răspunde contravențional sau penal.

Țin să subliniez că, întreprinderea individuală, după forma de activitate economică organizată de întreprinzătorul persoană fizică în temeiul dispozițiilor legii cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, nu are calitatea de persoană juridică și, prin urmare, nu poate răspunde contravențional sau penal.

Art. 1 alin. (1) din Codul contravențional al RM, prevede expres că, *prezentul cod este legea Republicii Moldova care cuprinde norme de drept ce stabilesc principiile și dispozițiile generale și speciale în materie contravențională, determină faptele ce constituie contravenții și prevede procesul contravențional și sancțiunile contravenționale.*

Pe de o parte, în **art. 16 Cod contravențional al RM**, este stabilită expres răspunderea persoanei fizice, fiind prevăzut că *este pasibilă de răspundere contravențională persoana fizică responsabilă care, în momentul săvârșirii contravenției, are împlinită vârsta de 18 ani*, iar pe de altă parte în **art. 17 Cod contravențional al RM**, este stabilită răspunderea persoanei juridice, fiind stabilit că *o persoană juridică, cu excepția autorităților publice, este pasibilă de răspundere contravențională pentru o faptă prevăzută de prezentul cod dacă: a) aceasta nu a îndeplinit sau a îndeplinit necorespunzător dispozițiile directe ale legii ce stabilesc îndatoriri sau interdicții privind efectuarea unei anumite activități sau a efectuat o activitate ce nu corespunde actelor sale de constituire sau scopurilor sale declarate; b) fapta a fost săvârșită în interesul persoanei juridice respective de către o persoană fizică împuternicită cu funcții de conducere, care a acționat independent sau ca parte a unui organ al persoanei juridice; c) fapta a fost admisă sau autorizată, sau aprobată, sau utilizată de către persoana împuternicită cu funcții de conducere; d) fapta a fost săvârșită datorită lipsei de supraveghere și control din partea persoanei împuternicite cu funcții de conducere.*

Din analiza dispozițiilor menționate mai sus, și în general din analiza în întregime a Codului contravențional al RM, acesta nu stabilește expres dispoziții generale și speciale cu privire la întreprinderea individuală, făcând formal trimitere în art. 17 alin. (3) la faptul că întreprinderea individuală poartă răspundere ca persoană juridică, cu toate că legislația la care se face trimitere în prezenta sesizare instituie expres că întreprinderea individuală nu este persoană juridică și se prezintă în cadrul raporturilor de drept ca persoană fizică întreprinzător individual.

În același context, țin să menționez că, norma contravențională de la art. 76¹ alin. (1) în baza căreia a fost sancționată Î.I. „Cercez Vera”, nu prevede sancțiune pentru întreprinderea individuală, instanța de judecată recurgând la aplicarea dispozițiilor art. 17 alin. (3) CC din partea generală.

Potrivit **art. 5 alin. (3) al legii cu privire la actele normative**, normele juridice speciale sînt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați. Așa fiind, norma contravențională de la art. 76¹ alin. (1) este o normă specială care se aplică la subiecți

strict determinați, și aici legea îi indică pe persoane fizice și juridice, dar nicidecum pe întreprinderile individuale. Prin urmare, atâta timp cât norma specială nu prevede expres careva sancțiuni pentru întreprinderile individuale, acestea nu pot purta răspundere în sensul acestei legi.

La caz, de fapt legiuitorul în art. 17 alin. (3) CC, a recurs la aplicarea prin analogie a legii contravenționale instituind arbitrar că întreprinderea individuală poartă răspunderea pe care o instituie Codul contravențional persoanei juridice, ceea ce contravine principiului legalității consfințit în **art. 5 din Codul contravențional al RM**, care interzice expres aplicarea prin analogie a legii contravenționale.

Prin urmare, răspunderea întreprinderii individuale ca persoană juridică stabilită de Codul contravențional al RM, contravine principiilor unanim recunoscute cu privire la răspunderea penală. Or, potrivit jurisprudenței CtEDO, contravențiile intră în sfera acuzațiilor în materie penală, iar răspunderea este guvernată de principiile consfințite în dreptul penal.

V. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

Reieșind din considerentele expuse în sprijinul sesizării, solicit Curții Constituționale să declare neconstituțională sintagma „*întreprinderea individuală răspunde ca persoană juridică*” din art. 17 alin. (3) Cod Contravențional al RM, deoarece contravine articolelor 4, 7, 23 din Constituția Republicii Moldova.

VI. DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

Aparent, Curtea Constituțională nu a examinat anterior constituționalitatea sintagmei „*întreprinderea individuală răspunde ca persoană juridică*” din art. 17 alin. (3) Cod Contravențional al RM.

VII. LISTA DOCUMENTELOR

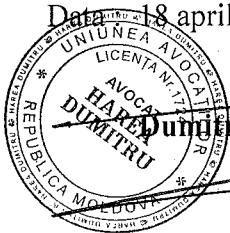
- 1) Copia hotărârii Judecătorei Orhei, sediul Rezina din 17.04.2020.
- 2) Copia recursului declarat de Î.I. „Cerchez Vera” asupra hotărârii din 17.04.2020.

VIII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul: mun. Chișinău

Data: 18 aprilie 2020

Dumitru Harea, avocat

ÎNCHEIERE

22 aprilie 2020,

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău,
în componența

Președintele ședinței de judecată Negru Maria
Judecătorii Mihail Diaconu și Ghenadie Morozan

Cu participarea:

- Avocatului contravenientului ÎI "Cerchez Vera"-Dumitru Harea

În lipsa:

- agentului constatator al IP Rezina
- fondatorul ÎI "Cerchez Vera"-Cerchez Vera

examinând în *ședință de judecată publică în limba de stat*, sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de avocatul Harea Dumitru în interesele recurentului ÎI "Cerchez Vera" împotriva hotărârii Judecătoria Orhei, sediul Rezina din 17 aprilie 2020, prin care a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată contestația depusă de către fondatorul ÎI „Cerchez Vera”, Cerchez Vera împotriva procesului verbal nr. MAI04985451 și deciziei de sancționare din 01.04.2020 prin care ÎI „Cerchez Vera”, a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art. 76¹ alin. (1) CC al RM și sancționată cu amendă în mărime de 1 000 unități convenționale,-

CONSTATĂ:

1. Fondatorul ÎI „Cerchez Vera”, Cerchez Vera a depus contestație împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI04985451 și a deciziei din 01.04.2020, prin care s-a constatat că, la data de 28.03.2020 ora 10.08, în or. Rezina, Cerchez Vera fondatorul ÎI „Cerchez Vera” a ignorat prevederile pct.6 a Hotărârii nr.9 din 15.03.2020 și a comercializat ceai și cafea clienților prin ce nu a respectat măsurile de profilaxie, prevenire și combatere a bolilor epidemice.
2. Prin hotărârea Judecătoria Orhei, sediul Rezina din 17 aprilie 2020, a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată contestația depusă de către fondatorul ÎI „Cerchez Vera”- Cerchez Vera împotriva procesului verbal nr. MAI04985451 și deciziei de sancționare din 01.04.2020 prin care ÎI „Cerchez Vera”, a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art. 76¹ alin. (1) CC al RM și sancționată cu amendă în mărime de 1 000 unități convenționale.
3. Nefiind de acord cu hotărârea nominalizată fondatorul ÎI "Cerchez Vera" - Cerchez Vera a declarat recurs în termen prin care solicită admiterea recursului,

- casarea integrală a hotărîrii Judecătorei Orhei, sediul Rezina din 17.04.2020, ca fiind ilegală și neîntemeiată, cu dispunerea achitării întreprinderii Individuale „Cerchez Vera” sau încetarea procesului contravențional.
4. Totodată, în ședința instanței de recurs din 22.04.2020, avocatul Harea Dumitru în interesele recurentului ÎI ” Cerchez Vera” a înaintat cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizare a Curții Constituționale în vederea a sintagmei „*întreprinderea individuală răspunde ca persoană juridică*” din art. 17 alin. (3) din Codul Contravențional al Republicii Moldova.
- 4.1 În motivarea sesizării s-a indicat că, pe rolul Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău se află recursul declarat de Î.I. „Cerchez Vera” asupra hotărîrii Judecătorei Orhei, sediul Rezina nr. 5r-35/2020 din 17.04.2020, prin care se solicită admiterea recursului, casarea integrală a hotărîrii Judecătorei Orhei, sediul Rezina din 17.04.2020, ca fiind ilegală și neîntemeiată, cu dispunerea achitării întreprinderii Individuale „Cerchez Vera” sau încetarea procesului contravențional.
- 4.2 În speță, în opinia părții apărării există incertitudini privind constituționalitatea sintagmei „*întreprinderea individuală răspunde ca persoană juridică*” din art. 17 alin. (3) Cod Contravențional al RM, în întregime, acest alineat prevede că, „*Dacă în partea specială a cărții întii este prevăzută răspunderea contravențională a persoanei juridice, întreprinderea individuală răspunde ca persoană juridică*”. Aparent, sintagma menționată mai sus ar veni în contradicție cu dispozițiile constituționale din articolele 4, 7, 23 din Constituție.
5. **Procedura citării legale a fost executată.**
- 5.1 În ședința instanței de recurs avocatul Dumitru Harea în interesele contravenientului ÎI ” Cerchez Vera” a pledat pentru admiterea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizare a Curții Constituționale în vederea a sintagmei „*întreprinderea individuală răspunde ca persoană juridică*” din art. 17 alin. (3) din Codul Contravențional al Republicii Moldova
- 5.2 Agentului constator al IP Rezina și fondatorul ÎI ” Cerchez Vera”-Cerchez Vera fiind legal citați nu s-au prezentat. Astfel, Colegiul Penal a dispus examinarea recursului în lipsa acestora.
6. *Examinând materialele cauzei, în special a sesizării în speță, ținând cont de opinia participanților la proces, Colegiul Penal consideră necesar de a admite sesizarea privind ridicare a excepției de neconstituționalitate înaintată de către contravenientul Andrian Gheorghe Serghei, din următoarele considerente.*
7. Astfel, potrivit art. 342 Cod de procedură penală al Republicii Moldova, toate chestiunile care apar în timpul judecării cauzei se soluționează prin încheiere a instanței de judecată. Încheierile privind măsurile preventive, de ocrotire și asigurătorii, recuzările, declinarea de competență, strămutarea cauzei, dispunerea expertizei, precum și încheierile interlocutorii, se adoptă sub formă de documente aparte și se semnează de judecător sau, după caz, de toți judecătorii din completul de judecată. Încheierile instanței asupra celorlalte chestiuni se includ în procesul-verbal al ședinței de judecată. Încheierile date pe parcursul judecării cauzei se pronunță public.

8. Succesiv, conform dispozițiilor art. 364 Cod de procedură penală al Republicii Moldova, președintele ședinței întreabă fiecare parte în proces dacă are careva cereri sau demersuri. Cererile sau demersurile formulate vor fi argumentate, iar dacă se solicită administrarea unor probe noi, se vor indica faptele și circumstanțele ce urmează a fi dovedite, mijloacele prin care pot fi administrate aceste probe, locul unde se află acestea, iar în privința martorilor, experților și specialiștilor se va indica identitatea și adresa lor în cazul în care partea nu poate asigura prezența lor în instanța de judecată. Cererile sau demersurile formulate se soluționează de către instanță după audierea opiniilor celorlalte părți asupra cerințelor înaintate. Părțile pot prezenta și cere administrarea probelor și în cursul cercetării judecătorești.
9. Totodată, Colegiul Penal indică că conform art.7 alin.(2) Cod de procedură penală al Republicii Moldova, dacă există neconcordanțe între prevederile tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și prevederile prezentului cod, prioritate au reglementările internaționale.
10. Pct. 83 din Hotărârea Curții Constituționale din 09.02.2016, prevede că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale.
11. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82, care la rândul său prevede că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții și anume, dacă obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.
12. Pct. 107 din Hotărârea Curții Constituționale din 09.02.2016, prevede că în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g), sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale, de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza. O astfel de interpretare asigură principiul constituțional al independenței tuturor judecătorilor și soluționarea cauzelor și supremația Constituției în procesul de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale.
13. Astfel, verificând întrunirea în cererea înaintată de către partea apărării în cadrul ședinței de judecată, a condițiilor invocate în Hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova nr.2 din 09.02.2016 și stabilind întrunirea condițiilor menționate, Colegiul penal a ajuns la concluzia de a admite cererea avocatului Harea Dumitru în interesele recurentului ÎI "Cerchez Vera" privind sesizare Curții Constituționale în vederea ridicării excepției de neconstituționalitate sintagmei „*întreprinderea individuală răspunde ca persoană juridică*” din art. 17 alin. (3) din Codul Contravențional al Republicii Moldova.

14. În conformitate cu art. 7, 342, 364 Cod de procedură penală al Republicii Moldova, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău,-

DISPUNE :

Admite sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintate de către avocatul Harea Dumitru în interesele recurentului ÎI ” Cerchez Vera” privind verificarea constituționalității în vederea sintagmei „întreprinderea individuală răspunde ca persoană juridică” din art. 17 alin. (3) din Codul Contravențional al Republicii Moldova.

Expediază în adresa Curții Constituționale a Republicii Moldova, sesizarea de ridicare a excepției de neconstituționalitate înaintată de către avocatul Harea Dumitru în interesele recurentului ÎI ” Cerchez Vera”, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

Încheierea nu este susceptibilă de a fi atacată.

Președintele ședinței, judecător

Negru Maria

Judecătorii

Diaconu Mihail

Morozan Ghenadie

